

CEI MAI DE SEAMĂ DOMNITORI ROMÂNI

CUPRINS

DOMNII ȚĂRII ROMÂNEȘTI	3
BASARAB I	4
NICOLAE ALEXANDRU	7
VLADISLAV I	9
RADU I	11
MIRCEA CEL BĂTRÂN	13
VLAD DRACUL	17
VLAD ȚEPEŞ	20
RADU CEL FRUMOS	24
LAIOTĂ BASARAB CEL BĂTRÂN	26
NEAGOE BASARAB	29
RADU DE LA AFUMAȚI	32
MIRCEA CIOBANUL	34
PĂTRAȘCU CEL BUN	36
MIHNEA TURCITUL	38
MIHAI VITEAZUL	40
RADU ȘERBAN	44
MATEI BASARAB	47
ȘERBAN CANTACUZINO	50
CONSTANTIN BRÂNCOVEANU	52
ALEXANDRU IPSILANTI	56
TUDOR VLADIMIRESCU	58
ALEXANDRU D. GHICA	61
GHEORGHE BIBESCU	63
BARBU ȘTIRBEI	65
DOMNII MOLDOVEI	67
DRAGOȘ I	68
BOGDAN I	70

PETRU AL II-LEA (MUŞAT)	72
ALEXANDRU CEL BUN	75
ŞTEFAN CEL MARE	79
BOGDAN AL III-LEA	83
PETRU RAREŞ	86
ALEXANDRU LĂPUŞNEANUL	90
DESPOT VODĂ	93
IOAN VODĂ CEL VITEAZ	96
PETRU ŞCHIOPUL	99
IEREMIA MOVILĂ	101
MIRON BARNOVSCHI	104
VASILE LUPU	106
GHEORGHE DUCA	109
CONSTANTIN CANTEMIR	111
DIMITRIE CANTEMIR	113
NICOLAE MAVROCORDAT	117
GRIGORE AL II-LEA GHICA	119
CONSTANTIN MAVROCORDAT	122
MIHAIL STURDZA	126
GRIGORE AL V-LEA GHICA	129
DOMNITORII ȘI REGII ROMÂNIEI	131
ALEXANDRU IOAN CUZA	132
CAROL I	138
FERDINAND I	144
CAROL AL II-LEA	150
MIHAI I	155

DOMNII ȚĂRII ROMÂNEȘTI

— In 1327 papa Ioan al XI^{II} le-a bătut la Citești un măcesan pentru susținerea catolicismului.

Domnie:
1310 (?) - 1352

Născut:
necunoscut

Decedat:
1352

Tată:
Thocomerius
sau Radu Negru

Dinastia:
Basarabi
Căsătorit cu:
Margareta

BASARAB I

Este considerat întemeietorul Țării Românești. A unit toate formațiunile statale dintre Capații de Sud și Dunăre. Inițial, era vasal al regelui Ungariei, Carol Robert de Anjou. Însă după celebra victorie din Bătălia de la Posada (1330), obține independența țării sale.

Originea sa nu este cunoscută cu certitudine. Unii îl consideră fiul lui Thocomerius, un voievod român dintre Carpați și Dunăre. Alții îl consideră fiu al lui Ragu Negru (Negru Vodă), legendarul descălecător al Țării Românești, a cărui existență reală nu poate fi confirmată. A avut doi copii: Nicolae Alexandru, care îl va urma la domnie, și Teodora, viitoarea soție a țarului bulgar Ivan Alexandru. Este și întemeietorul dinastiei Basarabilor, din care au făcut parte mulți domnitori ai Țării Românești. Această dinastie se va despărți ulterior în două ramuri: cea a Drăculeștilor și cea a Dăneștilor.

În lipsa oricărora elemente documentare, începutul domniei lui Basarab I a fost situat cu aproximație în 1310. Un document maghiar atestă că Basarab se afla la domnie încă din 1317, când este implicat într-un conflict local între nobilii din zona cetății Mehadiei.

Țara lui Basarab se mărginea la nord cu Transilvania, la vest – cu Regatul Ungar, prin Banatul de Severin, la sud – cu Bulgaria, la est – cu Dobrogea lui Balică și mai târziu a lui Dobrotici, iar spre nord-est – cu tătarii și moldovenii liberi. Banatul de Severin s-a aflat până în 1330 în stăpânirea lui Basarab.

Voievodatul lui Basarab I s-a aflat de la începutul domniei sale în stare de vasalitate față de regele Ungariei, Carol Robert de Anjou. În 1324 domnul muntean apare în documentele ungurești ca „Bazarab, wovvodam nostrum Transalpinum” (adică „voievodul nostru transalpin”). Această sintagmă reflectă relația de senior-vasal existentă între regele Ungariei și domnitorul român. În același document este menționată reușita misiunii primite de omul de încredere al regelui, comitele Martin Bogár, care fusese trimis în repetate rânduri pe lângă Basarab, dar fără succes. Regele acceptă existența politică a noului voievodat în schimbul recunoașterii suzeranității sale. Cu toate acestea, un an mai târziu, Basarab se pare că a rupt relațiile sale cu Ungaria, refuzând plata tributului de vasal. Aceasta a cauzat tensionarea bruscă a relațiilor bilaterale. Un document emis de rege la 18 iunie 1325 îl numește pe voievodul muntean „Basarab transalpinul, necredincios coroanei maghiare” și relatează cum Ștefan, fiul comitelui cuman Parabuh, l-a înjosit pe regele ungar, proslăvindu-l în schimb pe Basarab.

În 1327 papa Ioan al XXII-lea îl lăuda pe domnul muntean pentru susținerea catolicismului și zelul său de a extermina națiunile „necredincioase” (ortodoxe). După această dată, voievodul muntean a luat de la unguri Banatul Severinului și cetatea cu același nume.

Luând în calcul infrângerea lui Basarab din urmă cu câteva luni, de la Velbužd, Carol Robert socotea că a potrivit momentul de a-l ataca pe Basarab. Astfel, în septembrie 1330 regele ungar pornește campania cu o armată puternică. Ocupă Severinul și înaintează prin Oltenia. Basarab I a cerut pacea regelui ungar, oferind ca despăgubire 7.000 de mărci de argint (adică 1.447 kg de argint sau 1.680.000 de dinari), Banatul de Severin, un tribut anual și un fiu al voievodului la curtea ungară drept garanție: „numai vă întoarceți în pace și vă feriți de primejdii, că de veți veni mai încoace, nu veți scăpa de dânsеле”.

Pacea însă a fost respinsă, și armata ungară a continuat să înainteze. Ea a fost prinsă de oamenii lui Basarab I într-o vale îngustă și prăpăstioasă, suferind o înfrângere umilitoare. Locul bătăliei nu a fost stabilit până astăzi cu certitudine, istoricii plasându-l în diverse puncte din zona submontană precum: Țara Loviștei, Valea Oltului, comuna Titești, culoarul Rucăr-Bran sau lângă Mehadia. În urma luptei de 4 zile, 9-12 noiembrie 1330, regele Carol Robert a scăpat cu greu, schimbând hainele cu cele ale unui slujitor al său.

Datorită faptului că Basarab I a creat un stat independent în urma victoriei de la Posada, a primit și apelativul de Basarab Întemeietorul. În jurul anului 1343, Basarab I l-a asociat la domnie pe fiul său, Nicolae Alexandru. Acesta din urmă a plecat la curtea regelui Ludovic I al Ungariei pentru a mijloci relarea relațiilor dintre Ungaria și Țara Românească. În anii următori, Basarab a participat alături de regele ungur la campania militară împotriva tătarilor. Cu acest prilej, a adus sub stăpânirea sa teritoriul aflat la nordul gurilor Dunării.

După ce pe tronul Ungariei urcă Ludovic cel Mare, va lua naștere o ofensivă ungără împotriva tătarilor. Basarab a fost determinat de împrejurări să-și reorientizeze pentru o vreme politica externă. În urma campaniei din jurul anilor 1343-1345, a cucerit de la tătari teritoriul aflat în nordul Deltei Dunării, de la Prut până către Nistru. Această regiune, intrată în stăpânirea lui Basarab și a urmașilor săi pentru câteva decenii, va fi numită de alții Basarabia, nume extins la tot teritoriul dintre Prut și Nistru odată cu ocuparea rusească din 1812.

Domnia lui Basarab I s-a încheiat în 1352. Lui Basarab îi va urma la domnie fiul și asociatul său, Nicolae Alexandru (1352-1364). Pe peretele încă netencuit al bisericii domnești din Curtea de Argeș stă scris: „În anul 6860 (1352) la Câmpulung a murit marele Basarab voievod”. Tradiția consemnează că tot acolo a fost și îngropat, lucru care se regăsește și într-un document din 1714 pentru mănăstirea Negru Vodă din Câmpulung de la domnitorul Ștefan Cantacuzino. Aceasta, vorbind despre Basarab I și Nicolae Alexandru, spune că „le sunt trupurile lor îngropate în această sfântă mănăstire”.

Societatea Țării Românești pe timpul lui Basarab se împărtea în principal în două clase, cea de jos – a țăranilor liberi și cea de sus – a boierilor, juzilor și cnezilor. Țărăniminea era principala furnizoare de impozit; de asemenea ea constituia corpul principal al oastei celei mari. Vechii juzi și cnezi rămăseseră la stadiul de conducători locali sau slujbași domnești, în vreme ce boierimea nouă era alcătuită din marii proprietari de pământuri. Era nu atât de primejdioasă pentru autoritatea domnului cât valoroasă în cazul confruntărilor armate. Boierii se vor concentra în jurul unei puteri centrale, cea a voievodului, iar acesta îi va folosi în constituirea aparatului de stat. Pătura de mijloc, alcătuită în principal din negustorii locali, era nesemnificativă, căci aceștia practicau comerțul la scară redusă cu produsele străine. Curtea domnească era alcătuită din boierii de sfat și slujitori. Dregătoriile fuseseră preluate în această vreme, prin filiera bulgară, din Bizanț. De la unguri a rămas funcția de ban (întâi de Severin, mai târziu al Olteniei). Ceremonialul și moda curții domnești au fost împrumutate tot de la bizantini.

Domnie:

1352-1364.11.16

Născut:

necunoscut

Decedat:

1364.11.16

Tată:

Basarab I

Dinastia:

Basarabi

Căsătorit cu:

Maria Lackfi

Klára Dobokay

Margit Dabkai

NICOLAE ALEXANDRU

Nicolae Alexandru a fost domn al Țării Românești (1352-1364) și fiu al lui Basarab I. Este cunoscut îndeosebi pentru înființarea Mitropoliei Ungrovlahieei (adică a Țării Românești). A purtat mai multe conflicte cu regele Ludovic I al Ungariei, dar au existat și perioade de încălzire a relațiilor între cei doi.

A fost căsătorit de trei ori. Din prima căsătorie cu Maria Lackfi au rezultat doi fiți: domnitorul Radu și Voislav, și o fată, Elisabeta, măritată cu Ladislau de Oppeln. Din a doua căsătorie, cu Klára Dobokay, Nicolae Alexandru a avut trei copii: Anca, măritată cu Ștefan Uroș al V-lea, cneazul Serbiei, Ana, căsătorită cu Ivan Srațimir, țarul de Vidin, și un fiu, domnitorul Vladislav. A treia soție a fost Margit Dabkai.

În 1343 o cronică maghiară menționează că Alexandru Voievod a încheiat un acord de supunere cu regele Ludovic I cel Mare, părere infirmată de însuși regele maghiar care, într-un act datat 29 august 1359, spune că după 1341 a trimis, în mai multe misiuni eșuate pe Dimitrie, episcopul de Oradea, pentru a negocia readucerea Țării Românești sub suzeranitatea sa. Întrevaderea din 1343 a avut drept scop reluarea relațiilor diplomatice între

cele două state, întrerupte în urma conflictului din 1330, precum și planificarea campaniei împotriva tătarilor din Bugeac, care va începe peste unul sau doi ani.

Abia din 1345 sau, mai târziu, chiar din 1355, când devin sigure semnele unor îmbunătățiri ale relațiilor între cele două părți, Nicolae Alexandru apare în actele maghiare ca supus autorității coroanei și primitor al unor „beneficii”. Unii zic că e vorba de recunoașterea stăpânirii basarabilor asupra banatului de Severin, măr al discordiei încă de la începutul secolului, sau asupra Făgărașului.

Evoluția ulterioară duce inevitabil spre conflict cu coroana maghiară în momentul în care Ludovic I cel Mare, ca un suveran absolut asupra pământului de peste munți, dă în 1358 drepturi negustorilor brașoveni să treacă nestingheriți și netaxați pe teritoriul cuprins între Buzău și Prahova, de la locul unde Ialomița se varsă în Dunăre și până la vărsarea Siretului, ignorând astfel grosolan autoritatea domnitorului ce stăpânea de facto aceste teritorii. Voievodul muntean renunță la suzeranitatea ungară în 1359.

În calitate de ctitor, Nicolae Alexandru i-a urmat tatălui său, terminând mănăstirea Negru Vodă din Câmpulung și continuând lucrul la Biserica Domnească din Argeș. De asemenea, biserică Sân Nicoară (astăzi în ruine) îi este atribuită tot lui. Nicolae Alexandru a sprijinit cu bani și mănăstirea Cutlumuz de la Muntele Athos. Cu ajutorul acestuia a fost ridicat turnul cel mare de acolo și s-au efectuat diferite reparații și îmbunătățiri la sfântul lăcaș.

În luna mai 1359, în condițiile interceptării de către regele Ungariei a corespondenței pe care o întreținea cu Papalitatea și grăbit în a fi uns „domn autocrator”, adică singur stăpân, suveran prin drept divin, se adresează împăratului bizantin și patriarhului Callistus I pentru a înființa o mitropolie în Țara Românească. Cererea îi este acceptată și, sub tutela patriarhului ecumenic de la Constantinopol, este înființată Mitropolia Ungrovlahiei, avându-l la conducere pe chir Iachint, mitropolitul de Vicina, personaj controversat al lumii ortodoxe cu vederi favorabile catolicismului. Noua eparchie urma să aibă în fruntea sa mitropoliți numiți de Patriarhia Ecumenică și să intre în circuitul mitropolilor ortodoxe. Sediul mitropoliei se găsea la Curtea de Argeș, după unii istorici, sau la Câmpulung, după alții.

Înființarea Mitropoliei Ungrovlahiei este actul cel mai semnificativ al domniei lui Nicolae Alexandru și stabilește clar apartenența confesională a Țării Românești la ortodoxie.